

Badanie dotyczące programu edukacyjnego „Moje finanse 2009”

PREZENTACJA WYNIÓW BADAŃ

NBP

Fundacja Kronenberga

citi handlowy

Poznań, 8 kwietnia 2009

WPROWADZENIE

- Firma Public Profits Sp. z o.o. na zlecenie Departamentu Administracji Narodowego Banku Polskiego w dniach 23 do 26 marca 2009 roku przeprowadzała badanie na temat **oceny programu edukacyjnego „Moje Finanse 2009”** będącego wspólnym przedsięwzięciem edukacyjnym Narodowego Banku Polskiego, Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości i Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy realizowanego od września 2004 roku.
- Badanie związane jest z zaplanowanymi modyfikacjami programu Moje Finanse w latach 2009-2010 w celu uatrakcyjnienia treści edukacyjnych.
- Ocena programu edukacyjnego dotyczyła w szczególności **materiałów i publikacji** wspierających uczniów i nauczycieli w procesie edukacji w ramach przedmiotu „Podstawy przedsiębiorczości”, który prowadzony jest w szkołach ponadgimnazjalnych.

METODOLOGIA

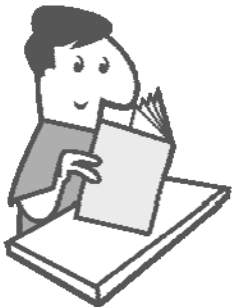
- Badanie zostało zrealizowane w oparciu o technikę zogniskowanego wywiadu grupowego (focus group interview).
- Badanie, zgodnie z przyjętymi założeniami przeprowadzone zostało w oparciu o cztery typy grup fokusowych:
 - **Grupa 1:** Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (licea, szkoły zawodowe i technika) biorący udział w programie „Moje finanse”,
 - **Grupa 2:** Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (licea, szkoły zawodowe i technika) nie biorący udziału w programie „Moje finanse”,
 - **Grupa 3:** Nauczyciele prowadzący przedmiot „Podstawy przedsiębiorczości” biorący udział w programie „Moje finanse”,
 - **Grupa 4:** Nauczyciele prowadzący przedmiot „Podstawy przedsiębiorczości” nie biorący udziału w programie „Moje finanse”.
- W ramach badania przeprowadzonych zostało **8 fokusów (N=8)**.
- Badanie zostało przeprowadzone w Poznaniu i w Lublinie.

Respondenci	N FGI	brali udział/ realizowali program „Moje finanse” [grupa 1 i 3]		nie brali udziału/ nie realizowali programu „Moje finanse” [grupa 2 i 4]	
		Lokalizacja		Lokalizacja	
uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (licea, szkoły zawodowe i technika)	4	Poznań	Lublin	Poznań	Lublin
nauczyciele ze szkół ponadgimnazjalnych prowadzący zajęcia z „Podstaw przedsiębiorczości”	4	Poznań	Lublin	Poznań	Lublin

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Przedmiot „Podstawy przedsiębiorczości”

- Zdecydowana większość uczniów **pozytywnie odnosi się do przedmiotu** i lubi uczęszczać na zajęcia z podstaw przedsiębiorczości.
- Pojawiają się jednak głosy, że część uczniów jak i nauczycieli traktuje te zajęcia jako „kamień u nogi” i **nie angażuje jednych jak i drugich**. Uczniowie ci wspominają o takich sytuacjach, w których nauczanie przedmiotu z podstaw przedsiębiorczości jest drugoplanowym przedmiotem prowadzonym przez ich nauczycieli, którzy „w pierwszej kolejności” są nauczycielami innych dziedzin nauki (np. od chemii, biologii, historii, WOS) lub też zajmują kierownicze funkcje w szkole, co istotnie zmniejsza ich zaangażowanie w prowadzeniu lekcji.
- Uczniowie podkreślają dużą przydatność umiejętności praktycznych, które nabywają podczas tych lekcji. Sporym atutem „podstaw przedsiębiorczości” jest przygotowanie uczniów do **radzenia sobie na rynku pracy**, poczynając od nauki pisania życiorysu i podania do pracy, poprzez rozmowę kwalifikacyjną, rodzaje umów o pracę, a skończywszy na wypełnieniu deklaracji podatkowej i założeniu własnego przedsiębiorstwa.
- Uczniowie pozytywnie oceniają te lekcje, o ile są one skoncentrowane na kształtowaniu w nich praktycznych umiejętności. Najciekawsze formy tych zajęć to zadania i ćwiczenia odnoszące się do rzeczywistych sytuacji (i rynkowych i życiowych), a także konkursy i gry pozwalające na głębsze zrozumienie omawianych zjawisk ekonomicznych.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Formuły nauczania podstaw przedsiębiorczości

- Wśród najczęściej wymienianych wydawnictw, z których korzysta się na lekcjach znalazła się publikacja wydawnictwa **Operon** („Podstawy przedsiębiorczości”). W drugiej kolejności uczniowie korzystają z podręcznika wydawnictwa **Nowa Era** („Podstawy przedsiębiorczości - podręcznik, szkoła ponadgimnazjalna, zakres podstawowy”), w trzeciej zaś - podręcznik **Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych** („ABC Przedsiębiorczości” lub „Przedsiębiorczość bez tajemnic”).
- Lekcje podstaw przedsiębiorczości wzbogacane są dodatkowymi materiałami, w postaci „kserówek”, ćwiczeń, filmów, gier i innych multimediiów. Tu warto podkreślić, że o takich formach nauczania wspominali nie tylko uczniowie, którzy realizowali program „Moje finanse”, ale także ci, którzy wcześniej nie mieli takich doświadczeń.
- W dużej części uczniowie nie posiadają tych podręczników na własność, te zwykle są udostępnione w szkolnej bibliotece i/lub nauczyciel wykorzystuje je na lekcjach. Podręczniki są często traktowane jako dodatkowe źródło wiedzy dla zainteresowanych.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Kryteria dobrego podręcznika

Łatwy i prosty przekaz, realne przykłady	29	29,9%
Obudowa w postaci płyty CD-audio dla ucznia	12	12,4%
Poziom trudności podręcznika	11	11,3%
Cena podręcznika	9	9,3%
Szata graficzna	9	9,3%
Zawartość merytoryczna	9	9,3%
Zgodność z nową podstawą programową	9	9,3%
Gry i konkursy	3	3,1%
Niestandardowe zadania dla uczniów	3	3,1%
Polski wydawca	2	2,1%
Zagraniczny wydawca	0	0,0%
<i>Inne (jakie?) [grubość i wielkość książki (im mniejsza tym lepsza)]</i>	1	1,0%
SUMA	97	100,0%

- Ciekawym uzupełnieniem podręcznika jest zamieszczanie niestandardowych zadań i ćwiczeń dla uczniów, którym zależy na tym, aby sprawdzić swoją wiedzę i umiejętności związane z omawianym zagadnieniem.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Program „Moje finanse”

- Program „Moje finanse” nie jest znany uczniom, którzy nie realizowali go na lekcjach z podstaw przedsiębiorczości.
- Nazwa cyklu edukacyjnego nie jest do końca utrwalona. W grupach realizujących program pojawiały się tylko nieliczne głosy o znajomości programu oraz o świadomości jego prowadzenia w klasach badanych.
- Uczniowie wymieniali takie elementy programu jak:
 - praca w grupach,
 - ćwiczenia związane z inwestowaniem,
 - kredytami i wyborem banku,
 - plansze wiszące w pracowni „Podstaw przedsiębiorczości”
 - oraz praca przy komputerach.
- Program „Moje finanse” w klasach realizuje się/ realizowało się równoległe do standardowego programu nauczania, dlatego rekonstrukcja cyklu jest trudna.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Spontaniczna i wspomagana znajomość publikacji „Moje finanse”

- W grupach realizujących program „Moje finanse” spontanicznie wskazano na znajomość/ wykorzystywanie następujących materiałów:
 - broszury,
 - biuletyny,
 - zestawy ćwiczeń dla uczniów do pracy w grupach
 - układanki,
 - biznes plany,
 - książeczki dla uczniów,
 - plansze/ plakaty,
 - serwis z grami/ gra bankowa,
 - materiały prezentowane rzutnikiem.
- Uczniowie, ze zrozumiałych względów pominęli przewodnik dla nauczyciela. Nie wspomnieli o trzech materiałach do programu: (1) filmy edukacyjne, (2) zestawy do prowadzenia warsztatów oraz (3) notesy dla uczniów.
- Na kolejnym slajdzie prezentujemy wyniki częstości korzystania z poszczególnych materiałów dla uczniów.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

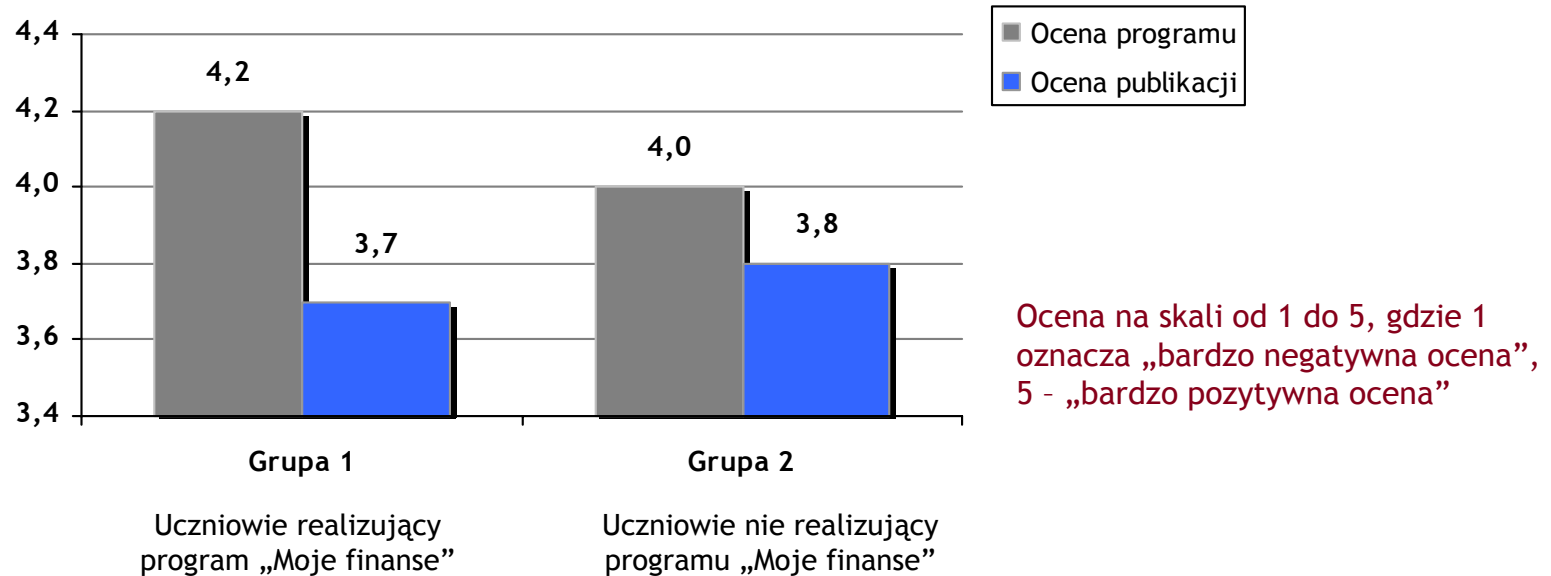
Korzystanie z publikacji „Moje finanse”

Jak często korzystacie/ korzystaliście z danej publikacji...?	Foliogramy	Karty pracy uczniów	Filmy edukacyjne	Gry komputerowe	Plansze edukacyjne	Książki dla uczniów z płytami CD	Notesy dla uczniów
na każdej lub prawie każdej lekcji z „Podstaw przedsiębiorczości”	0,0%	6,3%	0,0%	0,0%	6,3%	6,7%	0,0%
raczej często	43,8%	25,0%	12,5%	6,3%	25,0%	13,3%	0,0%
raczej rzadko	25,0%	25,0%	31,3%	18,8%	6,3%	6,7%	0,0%
bardzo rzadko	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	6,7%	6,7%
tylko jeden raz	0,0%	0,0%	6,3%	0,0%	18,8%	13,3%	20,0%
wcale	31,3%	43,8%	37,5%	75,0%	37,5%	53,3%	73,3%
inna sytuacja, jaka?	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,3%	0,0%	0,0%

- Najczęściej wykorzystywanym materiałem wspomagającym nauczanie przedsiębiorczości w ramach programu „Moje finanse” są **foliogramy**, najrzadziej zaś **notesy dla uczniów** oraz **gry komputerowe**.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Ocena programu i publikacji „Moje finanse”

- Uczniowie mający doświadczenia z programem „Moje finanse” (grupa 1) nieco wyżej oceniają Program niż uczniowie, którzy realizują standardowy program w ramach przedmiotu „postawy przedsiębiorczości” (4,2 do 4,0). Z kolei, jeśli spojrzemy na oceny publikacji, to nieco wyższe noty wystawili uczniowie z grupy 2, tzn. ci, którzy dopiero podczas spotkań fokusowych mieli szansę na zapoznanie się z materiałami.
- *Szczegółowe informacje dotyczące oceny poszczególnych publikacji zawarte zostały w raporcie podsumowującym badania w formacie Word.*

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. UCZNIOWIE

Mocne i słabe strony programu „Moje finanse”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• pewność, że uczniowie w szkołach, które biorą udział w Programie, uczą się tych samych rzeczy;• praktyczny wymiar omawianych zagadnień;• dobry pomysł na urozmaicenie standardowych lekcji z podstaw przedsiębiorczości;• możliwość uzyskania szerokiej wiedzy praktycznej;• przystępność i zrozumiałość zagadnień omawianych w ramach Programu;• komplementarność pomiędzy „Moimi finansami” a podstawą programową;• dający możliwość kompleksowego przygotowania się do olimpiady;• strukturalna pomoc dydaktyczna dla nauczycieli;• wielość elementów/ zagadnień prezentowanych w sposób przyjazny i zrozumiały dla wzrokowców;• współudział Narodowego Banku Polskiego w przygotowaniu programu daje pewność wysokiej wartości merytorycznej.	<ul style="list-style-type: none">• Program nie obejmuje w całości podstawy programowej przedmiotu;• krótki czas realizacji;• wyrywkowe korzystanie z publikacji przez nauczycieli;• nieprzyjazność niektórych publikacji dla nauczycieli „starej daty” (np. gry komputerowe).

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

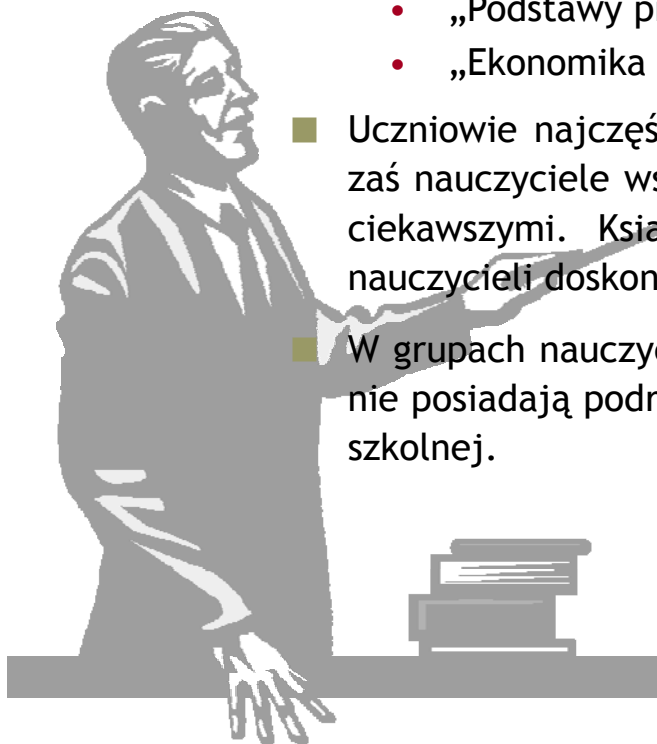
Przedmiot „Podstawy przedsiębiorczości”

- Decyzja Ministra Edukacji Narodowej o uczynieniu „Podstaw przedsiębiorczości” przedmiotem obowiązkowym we wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych, podobnie jak w przypadku uczniów, **oceniana jest bardzo pozytywnie przez nauczycieli**. Niektórzy nauczyciele wyrażają opinię o tym, że przez innych (czy to uczniów, czy też nauczycieli) przedmiot ten jest traktowany po macoszemu, jako „przykra konieczność”.
- Istotnym utrudnieniem w pełnej realizacji przedmiotu jest **dowolność dyrekcji szkół w ustalaniu liczby godzin przeznaczonych na naukę podstaw przedsiębiorczości**, a także wybór klasy, w której rozpoczyna się lekcje z tego przedmiotu. Z doświadczeń nauczycieli uczestniczących w badaniu, wynika, że pierwsza klasa na naukę podstaw przedsiębiorczości to zdecydowanie za szybko.
- Nauczyciele, którzy prowadzą zajęcia z podstaw przedsiębiorczości w liceach ogólnokształcących podchodzą do przedmiotu elastycznie, sami modelują program nauczania do ustalonych liczby godzin. Inaczej sytuacja wygląda w technikach. Tu podstawy przedsiębiorczości są przedmiotem maturalnym, zatem obowiązuje ścisła podstawa programowa i raczej nie mam miejsca na dodatkowe inicjatywy. W szkołach zawodowych zaś, uczniom wykląda się program okrojony dostosowany do poziomu szkoły i klasy.
- Podobnie jak uczniowie, nauczyciele doceniają **praktyczny wymiar wiedzy**, którą zdobywa się na lekcjach podstaw przedsiębiorczości. Dzięki prowadzeniu zajęć uzupełnianych ćwiczeniami i zadaniami w grupie, uczniowie mają możliwość poznania realnych sytuacji ekonomicznych w bezpiecznej przestrzeni szkolnej.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Formuły nauczania podstaw przedsiębiorczości

- Nauczyciele podkreślają, że rynek wydawniczy podręczników do podstaw przedsiębiorczości jest bardzo szeroki i pozwala na możliwość wyboru odpowiedniej książki dla uczniów. Nauczyciele biorący udział w badaniu wymieniali takie tytuły jak:
 - „Ekonomia stosowana” Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości,
 - „Czas na przedsiębiorczość”, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,
 - „Podstawy przedsiębiorczości”, Nowa Era,
 - „Podstawy przedsiębiorczości”, Operon.
 - „Ekonomika przedsiębiorstw”, EMPI2.
- Uczniowie najczęściej korzystają z podręczników wydawnictwa Operon i Nowej Ery, zaś nauczyciele wspomagają się również innymi publikacjami, tak aby uczynić lekcje ciekawszymi. Książki niekiedy występują razem z ćwiczeniami, które w opinii nauczycieli doskonale uzupełniają podręczniki.
- W grupach nauczycielskich również wspomniano o tym, że w wielu klasach uczniowie nie posiadają podręczników, a te wówczas są wypożyczane na czas lekcji w bibliotece szkolnej.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Kryteria dobrego podręcznika

Zawartość merytoryczna	25	26,9%
Zgodność z nową podstawą programową	18	19,4%
Poziom trudności podręcznika	16	17,2%
Przewodnik metodyczny dla nauczyciela	13	14,0%
Obudowa w postaci multimedialnej płyty CD-ROM dla ucznia	9	9,7%
Cena cyklu	3	3,2%
Szata graficzna	3	3,2%
Polski wydawca	2	2,2%
Obudowa w postaci płyty CD-audio dla ucznia	1	1,1%
Zagraniczny wydawca	0	0,0%
<i>Inne (jakie?) [obudowa internetowa]</i>	3	3,2%
SUMA	93	100,0%

- Nauczyciele podkreślają również, że ważna jest dla nich tzw. **obudowa**, zarówno dydaktyczna, w postaci podręcznika dla nauczyciela, filmów edukacyjnych, testów/sprawdzianów, scenariuszy lekcji, jak i obudowa dla uczniów, w postaci zeszytów ćwiczeń czy płyt CD z ćwiczeniami. Nauczyciele zwracają również uwagę, że tzw. obudowa do podręcznika mogłaby funkcjonować także w Internecie.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

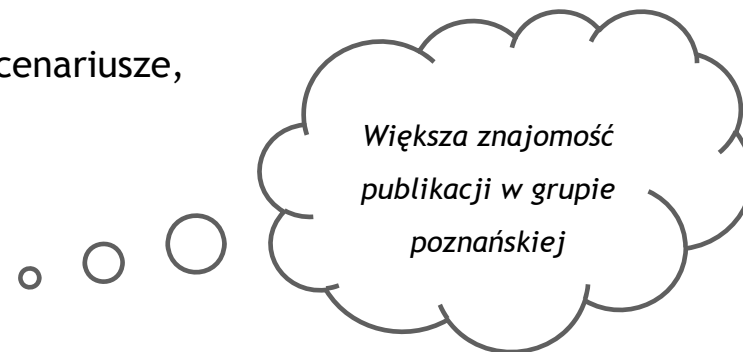
Program „Moje finanse”

- Program jest znany tylko części nauczycielom z grupy 4. Ich wiedza o programie „Moje finanse” jest jednak bardzo ograniczona, a źródłem tej wiedzy są zazwyczaj koledzy i koleżanki „po fachu”, którzy mieli lub mają styczność z Programem.
- Informacje o programie „Moje finanse” nauczyciele z grupy 3 w głównej mierze uzyskali podczas spotkań metodycznych organizowanych przy współudziale Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości w ramach realizacji programu „Ekonomia w szkole”. Oprócz tego, niektórzy nauczyciele trafili na stronę Fundacji i za jej pośrednictwem zgłosili się do udziału w „Moich finansach”. Informacje o programie rozchodziły się wśród nauczycieli metodą „kuli śniegowej”, dużą zachętą była możliwość uzyskania bezpłatnych kompletów materiałów dla nauczycieli i uczniów, a także dowolność w prowadzeniu lekcji (w formule pełnej lub wybiórczej).
- Najważniejszą różnicą, w opinii nauczycieli jest **sposób angażowania uczniów w lekcje**, w ramach programu „Moje finanse”, który „uczy bawiąc”. Poprzez uczestnictwo w na pozór prostych zadaniach, uczniowie zdobywają wartościową wiedzę. Drugą różnicą, w porównaniu ze standardowym programem jest **możliwość wyboru zagadnień**, innymi słowy - **elastyczność programu „Moje finanse”**.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Spontaniczna i wspomagana znajomość publikacji „Moje finanse”

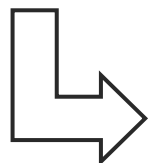
- Nauczyciele zostali poproszeni o wymienienie wszystkich materiałów, które wchodziły w skład pakietu dydaktycznego „Moje finanse”, spontaniczna znajomość publikacji ujawniła następujące elementy:
 - książką z płytą CD dla ucznia,
 - przewodnik dla nauczyciela, w tym scenariusze,
 - tablice, plansze,
 - foliogramy,
 - materiały/ karty pracy ucznia,
 - gra „Zostań inwestorem”,
 - dwie płyty DVD z filmami,
 - materiały do prowadzenia warsztatów,
 - zestawy materiałów dla grup uczniowskich,
 - kalendarzyki/ notesy finansowe dla uczniów,
 - banner,
 - złotówki,
 - puzzle.
- Nauczyciele biorący udział w badaniu spontanicznie wymienili wszystkie elementy pakietu dydaktycznego programu „Moje finanse”.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Korzystanie z publikacji „Moje finanse”

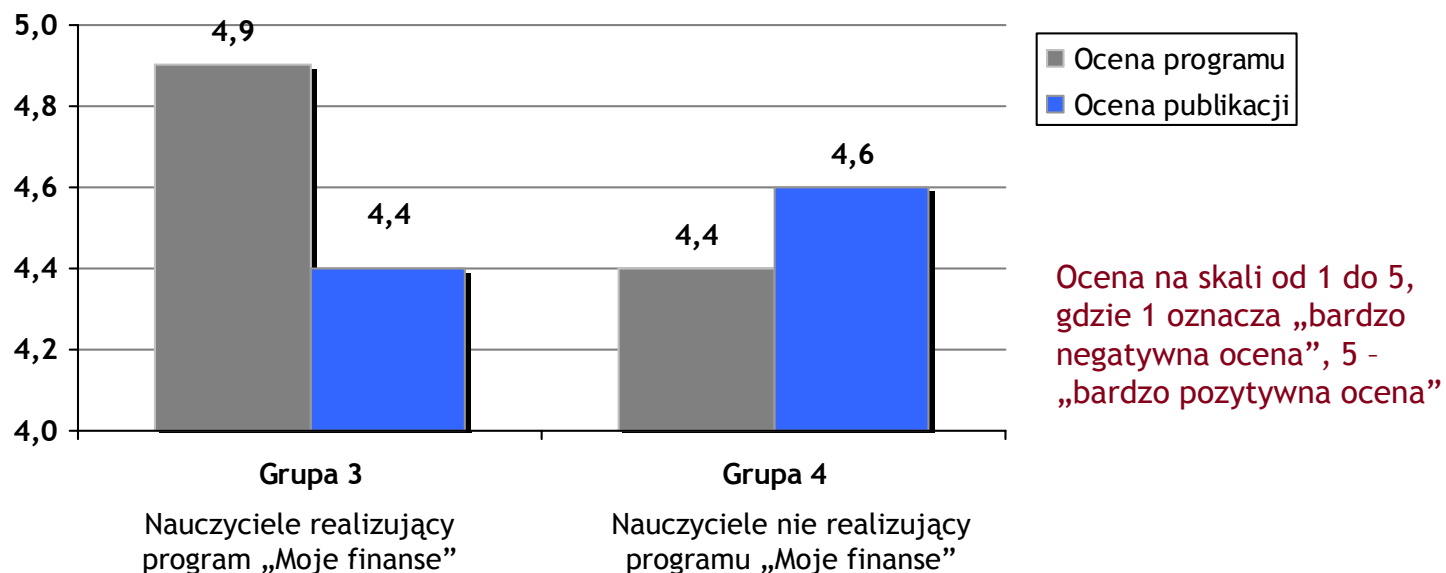
Jak często korzysta P. publikacji...?	Przewodnik dla nauczyciela	Foliogramy	Karty pracy ucznia	Filmy edukacyjne	Gry komputerowe	Zestawy materiałów dla uczniów	Plansze edukacyjne	Książki dla uczniów z płytami CD	Notesy dla uczniów
na każdej lub prawie każdej lekcji z „Podstaw przedsiębiorczości”	26,7%	35,7%	23,1%	7,7%	7,1%	0,0%	23,1%	23,1%	0,0%
raczej często	60,0%	57,1%	53,8%	61,5%	21,4%	42,9%	61,5%	46,2%	23,1%
raczej rzadko	6,7%	0,0%	15,4%	23,1%	35,7%	42,9%	15,4%	15,4%	23,1%
bardzo rzadko	6,7%	7,1%	7,7%	0,0%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%	15,4%
tylko jeden raz	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	0,0%	0,0%	0,0%	7,7%
wcale	0,0%	0,0%	0,0%	7,7%	28,6%	0,0%	0,0%	15,4%	30,8%
inna sytuacja, jaka?	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Najczęściej wykorzystywanym materiałem przez nauczycieli są **foliogramy**, które używane są na każdej już prawie każdej lekcji przez ponad 1/3 nauczycieli, zaś prawie 60% korzysta z nich dosyć często. W drugiej kolejności, najczęściej używanym elementem jest **przewodnik dla nauczyciela**, 1/4 korzysta z niego na każdej lub prawie każdej lekcji, zaś 60% „raczej często”. W trzeciej kolejności, popularnym na lekcjach elementem jest **film edukacyjny** oraz **plansze dydaktyczne**. Elementem, który w przypadku 1/3 nauczycieli nie był wykorzystany ani razu jest **osobisty notes finansowy** oraz **gry komputerowe**.

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Ocena programu i publikacji „Moje finanse”

- Nauczyciele mający doświadczenia z programem „Moje finanse” (grupa 3) zdecydowanie wyżej oceniają program niż nauczyciele, którzy realizują standardowy program w ramach przedmiotu „Postawy przedsiębiorczości” (4,9 do 4,4). Z kolei, jeśli spojrzymy na oceny publikacji, to nieco wyższe noty wystawili nauczyciele z grupy 4, tzn. ci, którzy dopiero podczas spotkań fokusowych mieli szansę na zapoznanie się z materiałami (4,4 do 4,6).
- *Szczegółowe informacje dotyczące oceny poszczególnych publikacji zawarte zostały w raporcie podsumowującym badania w formacie Word.*

PREZENTACJA WYNIKÓW BADAŃ. NAUCZYCIELE

Mocne i słabe strony programu „Moje finanse”

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• pozytywne opinie uczniów na temat programu, ich widoczne zaangażowanie w lekcje, które są prowadzone w oparciu o „Moje finanse”;• atrakcyjna i efektywna forma aktywizowania uczniów i nauczycieli;• wielość praktycznych odniesień do rzeczywistości, baza praktyczna;• poszerza wiedzę z zakresu przedsiębiorczości nie tylko uczniów, lecz także nauczycieli (również w zakresie dydaktyki);• duże urozmaicenie standardowych lekcji;• przystępny sposób wyjaśniania trudnych zagadnień i terminów;• elastyczność programu - możliwość wyboru tylko najważniejszych lub najciekawszych zagadnień;• bogaty materiał na potrzeby pracy w kołach naukowych.	<ul style="list-style-type: none">• obszerność programu, ze względu na ograniczenia godzinowe nie pozwala na pełną realizację;• w przypadku szkół technicznych istnieje odgórny nacisk na realizowanie podstawy programowej ze względu na konieczność przygotowania uczniów do egzaminu („na zabawę nie ma czasu”);• program skierowany głównie do szkół licealnych (nie wcześniej niż w drugiej klasie);• wymaga drogiego sprzętu multimedialnego.

Usprawnienia programu „Moje finanse”

W opinii uczniów	W opinii nauczycieli
<ul style="list-style-type: none">• połączyć program „Moje finanse” z podstawą programową i uczynienie z tej sumy, nowej podstawy programowej gwarantującej wyższą jakość i zakres dostarczanej wiedzy;• zmobilizować nauczycieli do częstszego korzystania z Programu na lekcjach;• opracować test sprawdzający dla uczniów z wiedzy zdobytej w ramach programu „Moje finanse”;• wprowadzić więcej realnych przykładów pokazujących negatywne efekty nieznajomości zjawisk ekonomiczno-gospodarczych (np. rozmowy z ludźmi, którzy w wyniku nieznajomości prawa bankowego stracili dorobek całego życia);• wzbogacić Program o lekcje poza szkołą (w instytucjach, przedsiębiorstwach, itd.);• wzbogacić Program o spotkania z ludźmi sukcesu;• zwiększyć liczbę dodatkowych informacji i ciekawostek dla osób zainteresowanych;• opracować dwie wersje Programu: wersję podstawową i wersję rozszerzoną;• wprowadzić do programu znaną twarz - Ambasador Programu	<ul style="list-style-type: none">• wprowadzić nowe metody nauczania;• zaktualizować dane społeczno-ekonomiczne,• poszerzyć tematykę o zagadnienia z marketingu.

REKOMENDACJE DOT. PUBLIKACJI „MOJE FINANSE”

■ PRZEWODNIK DLA NAUCZYCIELA

- rozważyć opracowanie odrębnych scenariuszy dedykowanych dla trzech typów szkół (licea, technika, szkoły zawodowe);
- przygotować testy sprawdzające wiedzę uczniów po realizacji programu;

UZASADNIENIE

Program jest zbyt zaawansowany dla uczniów szkół zawodowych; technika w pierwszej kolejności realizują podstawę programową;
test wiedzy będzie sprawdzianem dla nauczyciela;

■ KSIĄŻKI DLA UCZNIÓW Z CD

- zaktualizować dane;
- zwiększyć liczbę obszarów tematycznych;
- zwiększyć liczbę zadań dla uczniów do samodzielnego wypełnianie;
- zaznaczyć wątki dodatkowe;

UZASADNIENIE

umożliwienie zainteresowania się Programem większej liczby nauczycieli;
uczniowie z dużym zaangażowaniem podejmują się zadań, w których jest element rywalizacji;
uczniowie chcą wiedzieć jaki zakres wiedzy jest obowiązkowy (w ramach podstawy programowej,) a jaki jest informacją ponadprogramową

REKOMENDACJE DOT. PUBLIKACJI „MOJE FINANSE”

■ FOLIOGRAMY

- dodatkowo przygotować materiał na płycie CD w programie Power Point lub innym;

UZASADNIENIE

rzutnik do foli staje się sprzętem wypieranym przez rzutnik multimedialny podłączony do komputera;

■ FILMY EDUKACYJNE

- utrzymać czas projekcji na poziomie 5 minut;
- ograniczyć liczbę filmów;
- ostrożnie podchodzić do wprowadzenia do fabuły znanych postaci;

UZASADNIENIE

dłuższe filmy szybko nużą uczniów; częste projekcje filmów na lekcjach powodują, że uczniowie mają poczucie zaniedbania ze strony nauczyciela; młodzież wyraźniej niż inni demonstruje swoje antypatie;

REKOMENDACJE DOT. PUBLIKACJI „MOJE FINANSE”

■ PLANSZE EDUKACYJNE

- wprowadzić żywsze kolory;
- zwiększyć liczbę plansz;
- obciążyć dół planszy elementem metalowym;

UZASADNIENIE

plansze, w opinii uczniów są „blade”;
plansze szybko przestają interesować uczniów;
jeśli plansza wisi na ścianie nieco dłużej, zwija się od dołu;

■ OSOBISTE NOTESY FINANSOWE

- opracować nową formułę ich wykorzystania;

UZASADNIENIE

formuła wydaje się niejasna,
pozostawienie notesów do samodzielnego wypełnienia nie zdaje egzaminu, bowiem nie jest to egzekwowane;

REKOMENDACJE DOT. PUBLIKACJI „MOJE FINANSE”

■ KARTY PRACY UCZNI

- zwiększyć liczbę zadań dla uczniów do samodzielnego wypełnianie;
- zwiększyć liczbę zadań w grupach;

UZASADNIENIE

uczniowie z dużym zaangażowaniem podejmują się zadań, w których jest element rywalizacji;

■ GRY KOMPUTEROWE

- dodatkowo opracować planszowe wersje gier;

UZASADNIENIE

istotnym utrudnieniem we włączeniu tego elementu do lekcji jest bariera sprzętowa.

■ WITRYNA INTERNETOWA

- rozpropagować wśród nauczycieli jej przydatność;
- przygotować newsletter o nowościach pojawiających się w witrynie.

UZASADNIENIE

nauczyciele przyznają, że nie korzystają z witryny.

